

СОВЕТ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН"
площадь Советская, д.14, г.Арск, 422000

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
СОВЕТЫ

Совет мәйданы, 14 ичे йорт, Арча шәһәре, 422000

Тел. (84366)3-11-33, факс (84366)3-01-33, 3-14-33. E-mail: archa@tatar.ru. www.arsk.tatarstan.ru

**Арча район Советы
КАРАРЫ**

« 29 » май 2025 ел

№ 339

Арча район Советының 2025 елның 25 февралендәге “Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында муниципаль хезмәт түрында” Нигезләмәне раслау хакында” 320 номерлы каарына үзгәрешләр керту түрында

2007 елның 2 мартандагы “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт түрында” 25-ФЗ номерлы Федераль законга, 2013 елның 15 июнендәге “Муниципаль хезмәт түрында” 50-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы кодексына, 2024 елның 10 октябрендәге “Россия Федерациясе дәүләт хезмәтенә һәм Россия Федерациясендә муниципаль хезмәткә көргөндә белешмәләр бирунен һәм аларны актуальләштерунен қайбер мәсьәләләре түрында” 870 номерлы Россия Федерациясе Президенты Указына туры китерү максатларында Арча район Советы каары кылды:

1. Арча район Советының 2025 елның 25 февралендәге 320 номерлы каары белән расланган “Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында муниципаль хезмәт түрында”гы нигезләмәгә үзгәрешләр кертергә һәм аны, әлеге каарарга күшүмтә нигезендә, яна редакциядә бәян итәргә.

2. Әлеге каарарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) яисә Арча муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга.

3. Әлеге каарарның үтәлешен тикшереп торуны Арча район Советының законлылык, җәмәгать тәртибен саклау һәм жирле үзидарә буенча дайими комиссиясенә йөкләргә.

Арча муниципаль районы
Башлыгы вазыйфаларын башкаручы,
Арча район Советы Рәисе урынбасары

А. Ф. Мөхәмәтова

*Арча район Советы
каарына күшүмтә
19.05.2015 № 339*

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында
муниципаль хезмәт турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Муниципаль хезмәт-гражданнарның хезмәт шартнамәсе төзү юлы (контракт) белән билән торган муниципаль хезмәт вазыйфаларында дайми нигездә гамәлгә ашырыла торган һөнәри эшчәнлеге.

1.2. Муниципаль хезмәткәр очен яллаучы булып “Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы” муниципаль берәмлеге санала, аның исеменнән яллаучы вәкаләтләрен яллаучы вәкиле (эш бирүче) башкара.

1.3. Эшкә алучының вәкиле (эш бирүчесе) булып Арча муниципаль районы башлыгы, Арча муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе, “Татарстан Республикасы Арча муниципаль районның Финанс-бюджет палатасы” МКУ житәкчесе яисә яллаучының (эш бирүченең) вәкиле вазыйфаларын башкарырга вәкаләтле башка зат булырга мөмкин.

1.4. Муниципаль хезмәт Арча район Советы Аппаратында, Арча муниципаль районы Башкарма комитетында, “Татарстан Республикасы Арча муниципаль районның Финанс-бюджет палатасы” МКУда, Арча муниципаль районның Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасында, “Мәгариф идарәсе”, “Мәдәният идарәсе” муниципаль учреждениеләрендә штатлы вазыйфаларда башкарыла.

1.5. Сайланулы муниципаль вазыйфада гамәлгә ашырыла торган эшчәнлек муниципаль хезмәт булып саналмый.

1.6. Арча муниципаль районында муниципаль хезмәт Россия Федерациясе Конституциясе, “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” 2007 елның 2 мартаңдагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасының башка законнары, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, “Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы” муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, әлеге Нигезләмә һәм башка муниципаль хокукый актлар белән гамәлгә ашырыла.

1.7. Арча муниципаль районы муниципаль хезмәткәрләренә (алга таба-муниципаль хезмәткәр) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында каралган үзенчәлекләргә ия хезмәт законнарының гамәлдә булуы кагыла.

2. Муниципаль хезмәткәрләр

2.1. Муниципаль хезмәткәр булып федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары, Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә Уставта, әлеге Нигезләмәдә, башка муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә Арча муниципаль районның жирле бюджеты акчалары исәбеннән түләнә торган акчалата түләү очен муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча бурычларны үтәүче граждан тора.

2.2. Жирле үзидарә органнары эшчәнлеген техник тәэмин итү вазыйфаларын башкаручы затлар муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләмиләр һәм муниципаль хезмәткәрләр булып тормыйлар.

3. Муниципаль хезмәтнең төп принциплары

3.1. Муниципаль хезмәтнең төп принциплары булып тора:

- 1) кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең өстенлеге;
- 2) Россия Федерациясенең дәүләт телен белүче гражданнарның муниципаль хезмәттән бертигез файдалана алуы һәм аны үтүнен, женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфаи хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, ижтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга бәйсез рәвештә, бертигез шартлары;
- 3) муниципаль хезмәткәрләрнең профессиональлеге һәм компетентлығы;
- 4) муниципаль хезмәтне тотрыклылығы;
- 5) муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлеге турында мәгълүммәттан файдалану мөмкинлеге;
- 6) ижтимагый берләшмәләр һәм гражданнар белән үзара хезмәттәшлек;
- 7) муниципаль хезмәткә карата төп таләпләрнең бердәмлеге, шулай ук муниципаль хезмәтне узганда тарихи һәм башка жирле традицияләрне исәпкә алу;
- 8) муниципаль хезмәткәрләрнең хокукий һәм социаль якландырылышы;
- 9) муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфаи бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очен җаваплылығы;
- 10) муниципаль хезмәтнең партиясе зелеге.

4. Муниципаль хезмәтне финанслау

4.1. Муниципаль хезмәтне финанслау, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәтенә түләү чыгымнарын, аларны пенсия белән тәэмин итүне, муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган гарантияләрне тәэмин итүгә бәйле башка чыгымнарын кертеп, Арча муниципаль районның жирле бюджеты акчалары исәбеннән башкарыла, әгәр федераль законда, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында башкасы билгеләнмәгән булса.

5. Муниципаль хезмәт вазыйфалары

5.1. Муниципаль хезмәт вазыйфасы – жирле үзидарә органының яисә муниципаль вазыйфаны биләүче затның вәкаләтләрен үтәүне тәэмин итү буенча билгеләнгән бурычлары булған «Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә төзелә торган жирле үзидарә органындагы вазыйфа.

5.2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексына күшымта итеп бирелә торган Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.

5.3. Жирле үзидарә органының штат расписаниесен төзегендә һәм раслаганда муниципаль хезмәт вазыйфаларының Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында каралган исемнәре кулланыла.

6. Муниципаль хезмәт вазыйфаларының классификациясе

6.1. Муниципаль хезмәт вазыйфалары тубәндәге төркемнәргә бүленәләр::

- 1) муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары;
- 2) муниципаль хезмәтнең баш вазыйфалары;
- 3) муниципаль хезмәтнең эйдәүче вазыйфалары;
- 4) муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфалары;
- 5) муниципаль хезмәтнең кече вазыйфалары.

7. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре

7.1. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмәт яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына, вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәkle белемнәргә һәм күнекмәләргә карата квалификация таләпләренә туры килү таләп ителә.

7.2. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен тубәндәге квалификация таләпләре билгеләнә:

1) һөнәри белем дәрәжәсенә карата: вазыйфаларның югары, төп һәм эйдәп баручы төркемнәре өчен югары белем булу; вазыйфаларның өлкән һәм кече төркемнәре өчен югары белем яисә урта һөнәри белем булу;

2) муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына:

- муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары буенча - кимендә ике ел муниципаль хезмәт стажы яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча кимендә дүрт ел эш стажы;

- муниципаль хезмәтнең төп вазыйфалары буенча-кимендә бер ел муниципаль хезмәт стажы яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча кимендә ике ел эш стажы.

3) һөнәри белемнәргә һәм күнекмәләргә:

- Россия Федерациясе Конституциясен, “Россия Федерацияндээ жирле үзидарэ оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 6 октябрендэгэ 131-ФЗ номерлы Федераль законны, “Россия Федерацияндээ муниципаль хезмэт турында” 2007 елның 2 мартаңдагы 25-ФЗ номерлы Федераль законны, Татарстан Республикасы Конституциясен, “Татарстан Республикасында жирле үзидарэ турында” 2004 елның 28 июнендэгэ 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законын, 2013 елның 25 июнендэгэ “Муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексы” 50-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законын, Арча муниципаль районы Уставын, муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәүгә карата башка норматив хокукий актларны, хезмәтне саклауның норматив таләпләре һәм янғынга каршы куркынычызлык кагыйдәләрен, тиешле муниципаль органың эчке хезмэт тәртибе кагыйдәләрен белү – вазыйфаларның барлық төркемнәре өчен;

- вазыйфаларның югары, баш, әйдәүче һәм өлкән төркемнәре өчен хезмәт мәгълүматы белән эшләү, эш башкару һәм эшлекле аралашу нигезләре өлкәсендәгә белем һәм күнекмәләр;

- муниципаль хезмәтнең югары һәм төп вазыйфалары буенча – мәгълүмат-коммуникация технологияләре өлкәсендә дәүләт сәясәтенең хокукий аспектларын, программа документларын һәм өстенлекләрен, мәгълүмат-коммуникация технологияләрен, аппарат һәм программа тәэминатын куллану юлы белән халыкка һәм оешмаларга дәүләт хезмәтләре күрсәту өлкәсендә хокукий аспектларны, жирле үзидарэ органнарында заманча мәгълүмат-коммуникация технологияләрен куллану мөмкинлекләрен һәм үзенчәлекләрен, ведомствоара документлар әйләнеше, мәгълүмати иминлекне тәэмин итү өлкәсендәгә гомуми мәсьәләләр, проект белән идарә итү нигезләрен белү; жирле үзидарэ органнарында заманча мәгълүмат-коммуникация технологияләрен куллану мөмкинлекләрен һәм үзенчәлекләрен исәпкә алыш, төркемле эшчәнлекне стратегик планлаштыру һәм идарә итү күнекмәләре, компьютерның эчке һәм периферия жайланмалары, мәгълүмат-телекоммуникация чeltәrlәре, шул исәптән Интернет чeltәре белән эшләү, операцион системада, электрон почта белән идарә итү, текст редакторында, электрон таблицалар, базалар белән, проектлар белән, идарә итү системалары белән эшләү;

- муниципаль хезмәтнең әйдәп баручы, өлкән һәм кече вазыйфалары буенча-аппарат һәм программа тәэминаты, ведомствоара документлар әйләнеше мөмкинлекләреннәй, мәгълүмат иминлеген тәэмин итү өлкәсендәгә гомуми мәсьәләләрдән файдалануны да кертеп, жирле үзидарэ органнарында заманча мәгълүмат-коммуникация технологияләрен куллану мөмкинлекләрен һәм үзенчәлекләрен белү; мәгълүмат-телекоммуникация чeltәrlәре, шул исәптән Интернет чeltәре булган компьютерның эчке һәм периферия жайланмалары белән, операцион системада, электрон почта белән идарә итүдә, текст редакторында, электрон таблицалар белән эшләү, презентацияләр әзерләү, электрон документларда график объектлардан файдалану, мәгълүматлар базасы белән эшләү күнекмәләре;

4) Алып баручы, өлкән һәм кече төркемнәрнең муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына квалификация таләпләре билгеләнми.

5) муниципаль хезмәт стажын билгеләгендә шулай ук тиешле вазыйфаи төркемнәрнең дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларындагы һәм аларга тиңләштерелгән хәрби һәм хокук саклау хезмәте вазыйфаларындагы эш стажы исәпкә алына.

7.3. Эгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясендә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен кирәkle белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә квалификация таләпләре каралган булса, белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажын исәпләгендә күрсәтелгән стажга әлеге белгечлек, әлеге әзерлек юнәлеше буенча эш чорлары граждан (муниципаль хезмәткәр) күрсәтелгән белгечлек буенча белем турында һәм (яисә) квалификация турында документ алғаннан соң кертелә.

7.4. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясендә белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә карата квалификация таләпләре каралмаган очракта, белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажын исәпләгендә күрсәтелгән стажга муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәу өчен кирәkle белем һәм күнекмәләр алынган гражданның (муниципаль хезмәткәрнең) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килә торған дәрәҗәдәге һөнәри белем турында документ алғаннан соң эш чорлары кертелә.

7.5. Контракт буенча билгеләнеп куела торған муниципаль районның (шәһәр округының) жирле администрациясе башлыгы вазыйфасына кандидатларга өстәмә таләп белән кимендә биш ел идарә эшчәнлеге тәжрибәсе булуы билгеләнә. Әлеге пунктта идарә эшчәнлеге дигендә оешма, дәүләт органы, Муниципаль орган житәкчесе, житәкчесе урынбасары вазыйфаларында, шулай ук аларның структур бүлекчәләре житәкчеләре вазыйфаларында эшләү аңлашыла. Контракт буенча билгеләнеп куела торған жирле администрация башлыгы вазыйфасына кандидатларга өстәмә таләпләр шулай ук муниципаль берәмлек уставы белән билгеләнергә мөмкин.

7.6. Белгеч яки магистр дипломына ия булган затлар өчен диплом бирелгән көннән алып өч ел дәвамында муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, муниципаль хезмәтнең төп вазыйфаларын биләү өчен әзерлек юнәлеше буенча эш стажына - кимендә ярты ел муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча бер ел эш стажына квалификация таләпләре билгеләнә..

8. Муниципаль хезмәткәрнең төп хокуклары

8.1. Муниципаль хезмәткәр:

1) муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча аның хокукларын һәм бурычларын билгели торған документлар, вазыйфаи бурычларны үтәү сыйфатын бәяләү критерийләры һәм хезмәттә алга китү шартлары белән танышу;

- 2) вазыйфай бурычларны үтәү өчен кирәкле оештыру-техник шартлар тәэмин итү;
- 3) хезмәт законнары, Муниципаль хезмәт турындағы законнар һәм хезмәт шартнамәсе нигезендә хезмәт өчен (контракт) түләү һәм башка түләүләр;
- 4) Эш (хезмәт) вакытының нормаль озынлыгын билгеләү, ял көннәре һәм эш көне булмаган бәйрәм көннәре, шулай ук еллык түләүле ял бирү белән тәэмин ителә торган ял;
- 5) билгеләнгән тәртиптә вазыйфай бурычларны үтәү өчен, шулай ук жирле үзидарә органы эшчәнлеген камилләштерү турында тәкъдимнәр керту өчен кирәкле мәгълүматны һәм материалларны алу;
- 6) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурста үз инициативасы белән катнашу;
- 7) муниципаль хокукый акт нигезендә жирле бюджет акчалары исәбеннән естәмә һөнәри белем алу;
- 8) үзегезнең шәхси күрсәткечләргезне яклау;
- 9) шәхси эшенә кертелгәнче үз эшенең барлык материаллары, һөнәри эшчәнлек турындағы бәяләмәләр һәм башка документлар белән танышу, шулай ук шәхси эшенә аның язма анаттамаларын күшүп бирү;
- 10) үз хокукларын, социаль-икътисадый һәм һөнәри мәнфәгатьләрен яклау өчен Ынәр берлекләре төзү хокукын да кертеп, берләшмә;
- 11) хезмәт законнары йигезендә индивидуаль хезмәт бәхәсләрен карау, муниципаль хезмәттә үз хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау, аларны бозулар судына шикаять бируге дә кертеп;
- 12) Россия Федерациясе законнары нигезендә пенсия белән тәэмин итү.

8.2. Муниципаль хезмәткәр, Арча муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын контракт буенча биләүче муниципаль хезмәткәрдән тыш, мәнфәгатьләр конфликтyna китермәсә һәм “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль законда башкасы каралмаган булса, яллаучы (эш бируче) вәкиленә алдан язмача хәбәр итеп, башка түләүле эш башкарырга хокуклы.

9. Муниципаль хезмәткәрнең төп бурычлары

9.1. Муниципаль хезмәткәр бурычлы:

- 1) Россия Федерациясе Конституциясен, федераль конституциячел законнары, федераль законнары, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын, “Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы” муниципаль берәмлеге Уставын һәм башка муниципаль хокукый актларны үтәргә һәм аларның үтәлешен тәэмин итәргә;
- 2) вазыйфай бурычларны вазыйфай инструкция нигезендә башкару;
- 3) вазыйфай бурычларын үтәгәндә расасына, милләтенә, теленә, дингә мөнәсәбәтенә һәм башка хәлләргә бәйсез рәвештә кеше һәм гражданның

хокукларын, иреген һәм законлы мәнфәгатьләрен, шулай ук оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә

4) жирле үзидарә органында билгеләнгән эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, вазыйфаи инструкцияне, хезмәт мәгълүматы белән эшләү тәртибен үтәргә;

5) вазыйфаи бурычларны тиешенчә үтәү өчен кирәклө квалификация дәрәҗәсен хупларга;

6) дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләрне, шулай ук вазыйфаи бурычларны үтәүгә бәйле рәвештә аңа билгеле булган белешмәләрне, шул исәптән гражданнарның хосусый тормышына һәм сәламәтлегенә кагылышлы яисә аларның намусына һәм аbruена кагылышлы белешмәләрне ачмаска;

7) дәүләт һәм муниципаль мәлкәтне, шул исәптән аңа вазыйфаи бурычларын үтәү өчен бирелгән мәлкәтне сакларга;

8) үзе һәм гайлә әгъзалары турында Россия Федерациясе законнарында каралган белешмәләрне билгеләнгән тәртиптә тапшырырга;

9) үз чыгымнары турында, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары турында Россия Федерациясе субъектларының дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, чыгымнары, мәлкәт һәм мәлкәт характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә һәм формада белешмәләр тапшырырга - тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгендә;

10) чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы булган Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы Россия Федерациясе гражданлыгын йә чит дәүләт гражданлыгын (гражданлыгын) туктату турында яллаучы вәкиленә (эш биручегә) муниципаль хезмәткәргә бу хакта билгеле булган көнне, әмма Россия Федерациясе гражданлыгын йә чит дәүләт гражданлыгын (гражданлыгын) туктаткан көннән алыш биш эш көненнән дә соңга калмычча язма рәвештә хәбәр итәргә – Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы, аның нигезендә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы;

11) муниципаль хезмәткәргә бу хакта билгеле булган көнне яллаучы вәкиленә (эш биручегә) чит дәүләт гражданлыгы (гражданлыгы) алу йә яшәүгә рөхсәт алу яисә гражданнын чит дәүләт территориясендә дайми яшәү хокукуны раслый торган башка документ алу турында язма рәвештә хәбәр итәргә, ләкин чит дәүләт гражданлыгын (гражданлыгын) алган йә яшәүгә рөхсәт яисә гражданның чит дәүләт территориясендә дайми яшәү хокукуны раслый торган башка документ алган көннән алыш биш эш көненнән дә соңга калмычча;

12) “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне үтәргә, йоқләмәләрне үтәргә, тыноларны бозмаска;

13) эшкә алушының (эш бирученең) вәкиленә вазыйфаи бурычларын үтәгендә мәнфәгатьләр конфликтyna китерергә мөмкин булган шәхси

кызыксыны турында язма рәвештә хәбәр итәргә һәм мондый конфликтны булдырмау өчараларын күрергә;

14) яллаучы вәкиленә (эш бириүчегә) Россия Федерациясе Президентының “Россия Федерациясе дәүләт хезмәтенә һәм Россия Федерациясенә муниципаль хезмәткә кергәндә белешмәләр бирунең һәм аларны актуальләштерунең кайбер мәсьәләләре турында” 2024 елның 10 октябрендәге 870 номерлы Указының (алга таба - Указ) 1 пункттындагы “а” пунктчасында өкаран анкетадагы белешмәләрнең үзгәрүе турында (яллаучы (эш бириүче) вәкиле өкары буенча үзгәртелгән белешмәләрдән тыш) муниципаль хезмәткәргә курсателгән үзгәрешләр турында билгеле булган көннән алып 10 эш көне эчендә хәбәр итәргә, вакытлыча эшкә яраксыз булу, ялда булу, командировкада булу чоры, нигезле сәбәпләр аркасында хезмәттә булмауның башка очракларын санамыйча, әгәр федераль законнарда һәм Указда башка срок билгеләнмәгән булса, Указының 1 пункттындагы “в” пунктчасында өкаран форма буенча.

9.2. Муниципаль хезмәткәр үзенә бирелгән хокуксыз йөкләмәне үтәргә хокуклы түгел. Муниципаль хезмәткәр фикеренчә, хокуксыз булган тиешле житәкчедән йөкләмә алганда, муниципаль хезмәткәр, федераль законнарның һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актларының, Татарстан Республикасы законнарның һәм башка норматив хокукий актларының, муниципаль хокукий актларның нигезләмәләрен курсатеп, йөкләмә биргән житәкчегә язма рәвештә үтәгәндә бозылырга мөмкин булган әлеге йөкләмәнең хокуксызылыгын нигезләүне тапшырырга тиеш. Житәкчे әлеге йөкләмәне язма рәвештә раслаган очракта, муниципаль хезмәткәр аны үтәудән баш тартырга тиеш. Хокуксыз йөкләмәне үтәгән очракта муниципаль хезмәткәр һәм бу йөкләмәне биргән житәкчे Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы була.

10. Муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләр

10.1. Граждан муниципаль хезмәткә кабул итеп алмый, ә муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәттә була алмый, әгәр:

- 1) аны закон көченә кергән суд өкары белән хокукка сәләтсез яисә хокукка сәләте чикләнгән дип танысалар;
- 2) аны законлы көченә кергән суд хөкеме буенча муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәү мөмкинлеген бетерә торган жәзага хөкем итсәләр;
- 3) граждан дәгъва кыла торган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча яисә муниципаль Хезмәт муниципаль хезмәткәре били торган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәү мондый белешмәләрдән файдалануга бәйле булса, дәүләт һәм федераль законнар белән саклана торган башка сер булып торган белешмәләргә рөхсәт рәсмиләштерү процедурасын узудан баш тартса;
- 4) муниципаль хезмәткә керүгә яисә аны узуга totkarlyk тудыра торган һәм “Россия Федерациясенә муниципаль хезмәт турында” Федераль закон нигезендә медицина оешмасы бәяләмәсе белән расланган авыру булса;

5) жирле администрацияне житәкләүче муниципаль берәмлек башлыгы белән яки туганлык яки үзлек (ир белән хатынның ата-аналары, ирләре, балалары, абыйлары, апалары, шулай ук абыйлары, апалары, ата-аналары һәм балалары) булса, эгәр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турыдан-туры шуши вазыйфаи затка буйсынуга яисә аның контроленә булуға бәйле булса, яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү аларның берсенең икенчесенә турыдан-туры буйсынуна яисә аның контроленә булуна бәйле булса;

6) Россия Федерациясе гражданлыгын йә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы - Россия Федерациясе халықара шартнамәсендә катнашучы чит дәүләт гражданлыгы (гражданлыгы) туктату;

7) Россия Федерациясенең халықара шартнамәсендә башкасы карапмаган булса, чит дәүләт гражданлыгы (гражданлыгы) йә яшәүгә рөхсәте яисә гражданның чит дәүләт территориясендә дайми яшәү хокукуны раслый торган башка документының булуы;

8) муниципаль хезмәткә кергәндә һәм (яисә) аны узу чорында ялган документлар һәм (яисә) бозылуы муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә комачаулый торган чикләүләрнең, тыюларның һәм таләпләрнең үтәлүен раслый торган белә торып ялган белешмәләр тапшыру йә бозылуы муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә комачаулый торган чикләүләрнең, тыюларның һәм таләпләрнең үтәлмәвән раслый торган документлар һәм (яисә) белә торып ялган белешмәләр тапшырмау;

9) 2007 елның 2 мартаңдагы “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” 25-ФЗ номерлы Федераль законда, 2008 елның 25 декабрендәге “Коррупциягә каршы көрәш турында” 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда карапган белешмәләрне тапшырмау яисә муниципаль хезмәткә кергәндә белә торып дөрес булмаган яисә тулы булмаган белешмәләр бириу;

10) чакырылыш комиссиясе бәяләмәсе нигезендә (контракт буенча хәрби хезмәт узган гражданнардан тыш) аны чакырылыш буенча хәрби хезмәт узмаган дип тану - курсәтелгән бәяләмәгә Россия Федерациясенең тиешле субъектының чакырылыш комиссиясенә шикаять белдерү өчен билгеләнгән срок тәмамланган көннән алыш 10 ел дәвамында, эгәр курсәтелгән бәяләмә һәм (яисә) Россия Федерациясенең тиешле субъектының чакырылыш комиссиясе каарын гражданның курсәтелгән бәяләмәгә карата гражданин шикаятенә карата судка шикаять бирелде, - курсәтелгән Бәяләмәне һәм (яисә) Россия Федерациясе тиешле субъектының чакырылыш комиссиясе каарын гражданның курсәтелгән бәяләмәгә шикаите буенча чыгарганда гражданның хокуклары бозылмаган дип танылган суд каары закон көченә кергән көннән алыш 10 ел дәвамында.);

11) аның чит ил агенты статусын алуы.

10.2. Граждан контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасына билгеләнә алмый, э муниципаль хезмәткәр муниципаль берәмлек башлыгы белән яки туганлык яисә үзлек (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абыйлар, апалар, шулай ук ир белән хатынның абыйлары, апалары, ата-аналары

hәм балаларның балалары) булган очракта контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын башкара алмый.

10.3. Граждан муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшькә – 65 яшькә житкәннән соң муниципаль хезмәткә кабул ителә алмый..

10.4. Жирле үзидарә органы житәкчесе булып торучы муниципаль хезмәткәр, күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрнең урынбасары, мәнфәгатьләр конфликттын бетерү максатларында, алар тиешле вазыйфаны биләгән чорда әлеге жирле үзидарә органының сайланулы профсоюз органында муниципаль хезмәткәрләр мәнфәгатьләрен яклый алмый.

10.5. Граждан муниципаль берәмлекнән контроль-хисап органы рәисе, рәис урынбасары hәм аудиторы вазыйфаларына билгеләп куела алмый, ә муниципаль хезмәткәр муниципаль берәмлекнән вәкиллекле органы рәисе, муниципаль берәмлек башлыгы, жирле администрация башлыгы, тиешле муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан суд hәм хокук саклау органнары житәкчеләре белән якын туганлык яки үзлек (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абыйлар, апалар, шулай ук ир белән хатынның абыйлары, апалары, ата-аналары hәм балаларның балалары) булган очракта муниципаль берәмлекнән контроль-хисап органы рәисе, рәис урынбасары hәм аудиторы вазыйфаларын били алмый.

11. Муниципаль хезмәткә бәйле тыполар

11.1. Муниципаль хезмәт узууга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәргә тыела:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләргә, шул очракта:

а) Россия Федерациясе дәүләт вазыйфасына йә Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфасына сайланган яисә билгеләп куелган, шулай ук дәүләт хезмәтеге вазыйфасына билгеләп куелган очракта;

б) муниципаль вазыйфага сайланганда яисә билгеләп куелгандан;

в) hөнәри берлек органында, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органында түләүле сайланулы вазыйфага сайлану;

2) тубәндәге очраклардан тыш, коммерциячел яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашырга:

а) сәяси партия, hөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел hөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтененең съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашу;

б) Россия Федерациясе субъекты законында билгеләнгән тәртиптә яллаучы вәкиле рөхсәте белән Коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу (сәяси партия, hөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел hөнәри берлек оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә катнашудан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт

милекчеләре ширкәтенен съездында (конференцияндә) яисә гомуми жыелышында катнашудан тыш);

в) “Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советы” Ассоциацияндә, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә бирү;

г) муниципаль берәмлек гамәлгә куючысы (акционеры, катнашучысы) булган оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссияндә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен муниципаль берәмлек исеменнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен йә муниципаль милектәге акцияләргә (устав капиталындагы елешләргә) идарә итү тәртибен билгеләүче муниципаль хокукий актлар нигезендә түләүсез нигездә тапшыру;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) эшкуарлык эшчәнлеге белән шәхсән яисә ышанычлы затлар аша шөгыльләнергә;

4) ул муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән йә, әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, турыдан-туры ача буйсынган яисә контролльдә тотыла торган жирле үзидарә органында оченче затлар эшләре буенча ышанычлы яисә вәкил булырга;

5) вазыйфаи хәлгә яисә вазыйфаи бурычларны үтәүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затлардан бүләкләүләр (буләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачулар, ял, транспорт чыгымнары очен түләү һәм башка бүләкләүләр) алырга. Беркетмә чараларына, хезмәт командировкаларына һәм башка рәсми чараларга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәр тарафыннан алынган бүләкләр, Россия Федерациясе Граждан кодексында билгеләнгән очраклардан тыш, муниципаль хезмәткәр тарафыннан ул муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән жирле үзидарә органына акт буенча тапшырыла. Беркетмә чарасына, хезмәт командировкасына яисә башка рәсми чарага бәйле рәвештә алган бүләген тапшырган муниципаль хезмәткәр аны Россия Федерациясе норматив хокукий актларында билгеләнгән тәртиптә сатып алырга мөмкин;

6) командировкаларга физик һәм юридик затлар акчалары исәбеннән чыгарга, монча жирле үзидарә органының жирле үзидарә органнары, шулай ук чит дәүләтләрнең дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары, халыкара һәм чит ил коммерциягә карамаган оешмалары белән килешүе буенча үзара нигездә башкарыла торган командировкалардан тыш;

7) вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле булмаган максатларда матди-техник, финанс һәм башка тәэмин итү чараларын, башка муниципаль мөлкәтне файдалану;

8) федераль законнар нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән белешмәләрне яисә вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә ана билгеле булган хезмәт мәгълүматын муниципаль хезмәткә бәйле булмаган максатларда фаш итәргә яисә файдаланырга;

9) әгәр бу аның вазыйфаи бурычларына кермәсә, жирле үзидарә органы һәм аларның житәкчеләре эшчәнлегенә карата, шул исәптән массакүләм

мәгълүмат чараларында да, гавами фикерләр, фикерләр һәм бәяләүләргә юл куярга;

10) чит дәүләтләрнең, халыкара оешмаларның бүләкләрен, мактаулы һәм маҳсус исемнәрен (фәнни исемнәрдән тыш), сәяси партияләрнең, башка ижтимагый берләшмәләрнең һәм дини берләшмәләрнең бүләкләрен, мактаулы һәм маҳсус исемнәрен, әгәр аның вазыйфаи бурычларына курсәтелгән оешмалар белән узара хезмәттәшлек көрсә, муниципаль берәмлек башлыгының язма рөхсәтеннән башка кабул итәргә;

11) сайлау алды агитациясе очен, шулай ук референдум мәсьәләләре буенча агитация очен вазыйфаи хәл өстенлекләреннән файдалану;

12) үз вазыйфаи хәленинән сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр мәнфәгатыләрендә файдаланырга, шулай ук курсәтелгән берләшмәләргә муниципаль хезмәткәр сыйфатында мөнәсәбәтне ачыктан-ачык белдерергә;

13) жирле үзидарә органнарында, башка муниципаль органнарда сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр (һөнәр берлекләреннән, шулай ук ветераннар һәм ижтимагый үзешчәнлекнән башка органнарыннан тыш) структураларын төзөргә яисә курсәтелгән структураларны төзүгә ярдәм итәргә;

14) хезмәт бәхәсен җайга салу максатларында вазыйфаи бурычларны үтәүне туктатырга;

15) әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яисә күзәтчелек советлары, чит ил коммерциягә карамаган хокумәткә карамаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә эш итүче аларның структур бүлекчәләренең башка органнары составына керергә;

16) әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, районның жирле үзидарә органы житәкчесенең язма рөхсәтеннән башка, бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән финанслана торган түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнергә.

11.2. Район башкарма комитетының контракт буенча житәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, укытучылык, фәнни һәм башка иҗат эшчәнлегеннән тыш, бүтән түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнергә хокуклы түгел. Шул ук вакытта укытучылык, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбенә генә финанслана алмый. Районның контракт буенча башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яисә күзәтчелек советлары, чит ил коммерциягә карамаган

хөкүмэтике булмаган оешмаларының һәм аларның Россия Федерациисе территориясендә эш итүче структур бүлекчәләренең башка органнары составына керергә хокуклы түгел.

11.3. Контракт буенча район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәрнең керем китерә торган қыйммәтле қәгазыләргә, акцияләргә (оешмаларның устав капиталларында катнашу өлешләрен) ия булуы мәнфәгатьләр конфликтyna китерергә мөмкин булган очракта, ул үзенә караган курсәтелгән қыйммәтле қәгазыләрне, акцияләрне (оешмаларның устав капиталларында катнашу өлешләрен) Россия Федерациисе законнары нигезендә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш.

11.4. Муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң граждан вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә үзенә билгеле булган конфиденциаль характеристагы белешмәләрне яисә хезмәт мәгълуматын оешмалар йә физик затлар мәнфәгатьләрендә таратырга яисә файдаланырга хокуклы түгел.

11.5. Россия Федерациисе норматив хокукий актларында билгеләнгән вазыйфалар исемлегенә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән граждан муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң ике ел дәвамында, федераль законнарда каралған очракларда, хезмәт шартнамәсе шартларында оешмада вазыйфалар биләргә һәм (яисә) граждан-хокук шартнамәсе шартларында эш башкарырга хокуксыз, әгәр әлеге оешманың муниципаль (административ) идарәсенең аерым функцияләре муниципаль хезмәткәрнең бурычлары, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтyn җайга салу буенча Россия Федерациисе норматив хокукий актларында билгеләнгән тәртиптә бирелә торган тиешле комиссия ризалыгыннан башка вазыйфаи (хезмәт) функцияләренә кергән булса.

12. Муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуы.

12.1. Муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәри берлек оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә катнашудан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төzelеш, гараж кооперативларының, күчмәсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенең съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыельышында катнашудан тыш) (алга таба - коммерциячел булмаган оешма) белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуы яллаучы вәкиленең рөхсәте белән гамәлгә ашырыла, ул муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 16.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә алынган

12.2. Муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуы мәнфәгатьләр конфликтyna яки мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү мөмкинлегенә китермәскә тиеш.

12.3. Муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуга рөхсәт турында гаризасы (алга таба - гариза) муниципаль хезмәткәрне яллаучы вәкиле исеменә муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексына 2.1 нче күшымта белән расланган

рәвештә язма рәвештә төзелә.

12.4. Гариза жирле үзидарә органының (алга таба - кадрлар хезмәте) кадрлар хезмәтенә (кадрлар эшен гамәлгә ашыру өчен җаваплы вазыйфаи затка) коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә планлаштырылган катнашу башланганчы тапшырыла.

12.5. Гариза кадрлар хезмәте тарафыннан ул кергән көнне гаризаларны теркәү журнальында теркәлә, ул муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 2.2 нче күшымтасы нигезендә алыш барыла. Гаризаларны теркәү журналы битләренә кадрлар хезмәте яисә жирле үзидарә органы мөһере сугылган, тегелгән һәм беркетелгән булырга тиеш.

12.6. Гаризаны теркәү турында гаризаның теркәлү датасы, номеры, фамилиясе, инициаллары һәм әлеге гаризаны теркәгән кадрлар хезмәте затының вазыйфасы күрсәтелгән тамгалы күчермәсе муниципаль хезмәткәргә гаризаларны теркәү журналында имzasы қуельш бирелә.

12.7. Кадрлар хезмәте гаризаны алдан карый һәм аңа муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу мөмкинлеге йә мөмкин булмавы турында дәлилләнгән бәяләмә әзерли (алга таба - дәлилләнгән бәяләмә). Дәлилләнгән бәяләмә әзерләгәндә кадрлар хезмәте гариза биргән муниципаль хезмәткәр ризалыгы белән аның белән әңгәмә уздырырга һәм аннаң язма аңлатмалар алыша мөмкин.

12.8. Дәлилләнгән бәяләмәдә булырга тиеш:

1) коммерциягә карамаган оешмага карата кадрлар, оештыру-техник, финанс, матди-техник яисә башка мәсьәләләр буенча каарлар кабул итү буенча муниципаль хезмәткәрнең вәкаләтләрен, шул исәптән әлеге коммерциягә карамаган оешма тарафыннан эшчәнлекнең билгеле бер төрен һәм (яисә) аерым гамәлләрне гамәлгә ашыруга рөхсәтләр бирүгә бәйле каарларны анализлау;

2) муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашкан очракта мәнфәгатьләр конфликтты барлыкка килү мөмкинлеген анализлау.

12.9. Гариза һәм дәлилләнгән бәяләмә гариза теркәлгәннән соң жиде эш коне эчендә яллаучы вәкиленә жибәрелә.

12.10. Гаризаны һәм дәлилләнгән бәяләмәне карау нәтижәләре буенча яллаучы вәкиле түбәндәгә каарларның берсен чыгара:

1) муниципаль хезмәткәргә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуга рөхсәт бирергә;

2) муниципаль хезмәткәргә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуны рөхсәт итмәскә;

3) гаризаны һәм дәлилләнгән бәяләмәне жирле үзидарә органында төзелгән муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә һәм мәнфәгатьләр конфликтларын җайга салуга карата таләпләрне үтәү комиссиясенә, муниципаль хезмәткәрнең коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашкан очракта мәнфәгатьләр конфликтты булу-булмау мәсьәләсенә жибәрергә.

12.11. Әлеге Нигезләмәнең 12.10. пункттында каарлган каар кабул итү өчен нигез булып муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма

белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашкан очракта мәнфәгатьләр конфликтты барлыкка килү мөмкинлеге булуы тора.

12.12. Элеге Нигезләмәнең 12.10. пунктның 3 пунктчасында караплан очракта, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтларын жайга салу комиссиясе гаризаны һәм дәлилләнгән Бәяләмәне аларны яллаучы вәкиле күрсәтелгән комиссиягә жибәргән көннән алыш жиде көн эчендә карый. Гаризаны һәм дәлилләнгән Бәяләмәне карау нәтижәләре буенча муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтларын жайга салу комиссиясе муниципаль хезмәткәрнең коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашкан очракта мәнфәгатьләр конфликтты булу-булмавы турында йә булмавы турында карар кабул итә.

12.13. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 16.1 статьясындагы 12 өлешендә караплан карар кабул итеп гән көннән алыш өч эш көне эчендә яллаучы вәкиле муниципаль хезмәткәргә коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуны рөхсәт итәргә йә рөхсәт итмәскә карар кыла:

12.14. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 10 өлешендәге 1 һәм 2 пунктларында йә 16.1. статьясындагы 13 өлешендә караплан карапларның берсен яллаучы вәкиле кабул иткән көннән алыш өч эш коне эчендә кадрлар хезмәте, гаризаларны теркәү журналында муниципаль хезмәткәрнең имзасын куеп, яллаучы вәкиле кабул иткән карар турында муниципаль хезмәткәргә язма рәвештә хәбәр итә йә муниципаль хезмәткәргә яллаучы вәкиле кабул иткән карар турында мәгълуматны почта элементтәсе аша гаризаларны тапшыру турында хәбәр итү һәм бу хакта гаризаларны теркәү журналында тамга белән жибәрә.

12.15. Гариза, дәлилләнгән бәяләмә һәм гаризаны карау белән бәйле башка материаллар (алар булганда) муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшенә теркәп куела.

13. Муниципаль хезмәттә мәнфәгатьләр конфликтин жайга салу

13.1. Мәнфәгатьләр конфликтты дигендә муниципаль хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы (турыдан-туры яисә читләтеп) аның вазыйфаи (хезмәт) бурычларын тиешенчә, объектив һәм тигез үтәвенә йогынты ясый торган яисә йогынты ясарга мөмкин булган һәм муниципаль хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы белән гражданнарның, оешмаларның, жәмгыятынен, Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының, муниципаль берәмлекнен законлы мәнфәгатьләре арасында каршылык килеп чыга яисә килеп чыгарга мөмкин булган гражданнарның, оешмаларның, жәмгыятынен, Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының, муниципаль берәмлекнен элеге законлы мәнфәгатьләренә зиян китеrerгә сәләтле вәзгыйть аңлашыла.

13.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы дигендә муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын үтәгендә акча, башка мөлкәт, шул исәптән мөлкәти хокуклар, мөлкәти характердагы хезмәт күрсәтүләр, башкарылган эшләрнең нәтиҗәләрен яисә нинди дә булса файда (өстенлекләр) рәвешендә керемнәр алу мөмкинлеге һәм (яисә) муниципаль хезмәткәр белән якын

туганлыкта яки үзлектә торучы затларның (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абылар, апалар, шулай ук ир белән хатынның абылары, апалары, ата-аналары һәм балаларның балалары), гражданнарның яисә оешмаларның һәм (яисә) аның белән якын туганлыкта яисә үзлектә торучы затлар мөлкәти, корпоратив яисә башка якын мәнәсәбәтләр белән бәйле.

13.3. Мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу мәнфәгатьләр конфликты ягы булган муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи яисә хезмәт хәлен үзгәртүдән, аны билгеләнгән тәртиптә вазыйфаи (хезмәт) бурычларын үтәүдән читләштерүдән һәм (яисә) мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килүгә сәбәп булган файдадан баш тартудан гыйбарәт булырга мөмкин.

13.4. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче затның кыйммәтле кәгазыләргә (оешмаларның устав (жыелма) капиталларындагы катнашу олешләренә, пайларга) ия булыу мәнфәгатьләр конфликтына китергән яисә китерергә мөмкин булган очракта, курсәтелгән зат үзенә караган кыйммәтле кәгазыләрне (оешмаларның устав (жыелма) капиталларындагы катнашу олешләрен, пайларны) Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш.

13.5. Мәнфәгатьләр конфликты ягы булган муниципаль хезмәткәрләрнең мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу чараларын күрмәве, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

13.6. Муниципаль хезмәткәрдә мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксыну барлыкка килүе турында билгеле булган яллаучы (эш бирүче) вәкиле мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу буенча әлеге муниципаль хезмәткәрне, низагны жайга салу чорына муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасыннан читләштерүгә кадәр, аның өчен читләштерүнең барлык вакытына акчалата түләүне саклап калып, чаралар күрергә тиеш.

13.7. Үзенә буйсынган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксынуы, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу чаралары барлыкка килүе турында билгеле булган яллаучы вәкиле булган муниципаль хезмәткәрнең федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, яллаучы вәкиле булып торучы муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып санаала.

13.8. Муниципаль хезмәткәрдә мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксыну барлыкка килүе турында билгеле булган яллаучы (эш бирүче) вәкиле мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу буенча әлеге муниципаль хезмәткәрне, низагны жайга салу чорына муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасыннан читләштерүгә кадәр, аның өчен читләштерүнең барлык вакытына акчалата түләүне саклап калып, чаралар күрергә тиеш.

13.9. Мэнфэгатьлэр конфликтын жайга салу өчен жирле үзидарэ органында муниципаль хокукий акт белэн билгелэнэ тортган тэртигтэ мэнфэгатьлэр конфликтын жайга салу буенча комиссия төзелергэ мөмкин.

14. Муниципаль хезмэткэрнең хезмэт тэртибенэ талэплэр.

14.1. Муниципаль хезмэткэр бурычлы:

1) вазыйфаи бурычларны намус белэн, югары һөнәри дэрэжэдэ башкарыга;

2) барлык физик һәм юридик затларга һәм оешмаларга карата тигез, гадел мөнәсәбәтне тээмин итэргэ, нинди дэ булса ижтимагый яисэ дини берләшмәләргэ, һөнәри яисэ социаль төркемнәргэ, гражданнарга һәм оешмаларга өстенлек бирмәскә һәм мондый берләшмәләргэ, төркемнәргэ, оешмаларга һәм гражданнарга карата тискәре карашка юл куймаска;

3) вазыйфаи бурычларны намус белэн үтәүгэ комачаулый торган нинди дэ булса шәхси, мөлкәти (финанс) һәм башка мэнфэгатьлэр йогынтысына бэйле гамәллэр кылмаска;

4) сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр һәм башка оешмалар карапларының үз һөнәри хезмэт эшчәнлегенә йогынты ясау мөмкинлегеннән мәхрүм итэ торган нейтральлекне сакларга;

5) гражданнар белэн эш иткәндә корректлык күрсәтергэ;

6) Россия Федeraçãoсе халыкларының әхлакый гореф-гадәтләренә һәм традицияләренә хөрмәт күрсәтергэ;

7) төрле этник һәм социаль төркемнәрнең, шулай ук конфессияләрнең мәдәни һәм башка үзенчәлекләрен исәпкә алырга;

8) милләтара һәм конфессияара татулыкка ярдәм итэргэ;

9) муниципаль органның абуруна яисэ абуруна зыян китерергэ сәләтле конфликтлыш хәлләргэ юл куймаска.

14.2. Житәкче булып торучы муниципаль хезмэткэр муниципаль хезмэткәрләрне сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр эшчәнлегендә катнашырга мәжбүр итү очракларына юл куймаска тиеш.

15. Муниципаль хезмэткәргэ бирелә торган гарантияләр

15.1. Муниципаль хезмэткәргэ гарантияләнэ:

1) вазыйфаи инструкция нигезендә аның вазыйфаи бурычларын үтәвен тээмин итэ торган эш шартлары;

2) акчалата түләүне вакытында һәм тулы күләмдә алу хокуки;

3) Эш (хезмэт) вакытының нормаль озынлыгын билгеләү, ял көннәре һәм эш көне булмаган бәйрәм көннәре, шулай ук еллык түләүле отпуск бирү белэн тээмин ителэ торган ял;

4) муниципаль хезмэткәргэ һәм аның гайлә әгъзаларына, шул исәптән муниципаль хезмэткэр пенсиягэ чыкканнан соң да, медицина хезмәте күрсәтү;

5) тиешле еллар эшләгэн өчен һәм инвалидлыкка бэйле рәвештә пенсия белэн тээмин итү, шулай ук муниципаль хезмэткәрнең гайлә әгъзаларын аның вазыйфаи бурычларын үтәүгэ бэйле рәвештә вафат булган очракта пенсия белэн тээмин итү;

6) муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә аның сәламәтлегенә һәм мәлкәтенә зыян килгән очракта мәжбүри дәүләт иминияте;

7) муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт узу чорында яисә ул туктатылғаннан соң авыру яисә хезмәткә сәләтен югалту очрагына, әмма аның вазыйфаи бурычларын үтәвеңә бәйле рәвештә килеп чыккан мәжбүри дәүләт социаль иминияте;

8) федераль законнарда билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда муниципаль хезмәткәрне һәм аның гайлә әгъзаларын вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә көч кулланудан, янаулардан һәм башка хокуксыз гамәлләрдән яклау.

15.2. Жирле үзидарә органы бетерелүгә йә жирле үзидарә органы хезмәткәрләре штаты қыскартылуға бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсе өзелгәндә, муниципаль хезмәткәргә, оешма ябылуға йә оешма хезмәткәрләре штаты қыскартылуға бәйле рәвештә Хезмәткәрләр эштән азат ителгән очракта, хезмәт законнарында билгеләнгән гарантияләр бирелә.

15.3. Татарстан Республикасы законнары һәм Арча муниципаль районы Уставы белән муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә гарантияләр бирелергә мөмкин.

16. Муниципаль хезмәткә керү

16.1. Муниципаль хезмәткә 18 яшькә җиткән, Россия Федерациясенең дәүләт телен белгән һәм “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль закон һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килә торган гражданнар керергә хокуклы, “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль законның 13 статьясында муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләр буларак күрсәтелгән хәлләр булмаганда.

16.2. Муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук аны узгандага женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мәлкәти һәм вазыйфаи хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инанулырнына, ижтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга бәйле рәвештә нинди дә булса турыдан-туры яисә читләтеп чикләүләр яисә өстенлекләр билгеләү рөхсәт ителми.

16.3. Муниципаль хезмәткә кергәндә граждан алыш килә:

1) муниципаль хезмәткә керү һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турында үтенеч белән гариза;

2) Россия Федерациясе Президентының 2024 елның 10 октябрендәге “Россия Федерациясе дәүләт хезмәтенә һәм Россия Федерациясендә муниципаль хезмәткә кергәндә белешмәләр бирүнең һәм аларны актуальләштерүнең кайбер мәсьәләләре турында” 870 номерлы Указының 1 пункттындагы “а” пунктчасында каралган анкета;

3) паспорт;

4) хезмәт кенәгәсендән һәм (яисә) хезмәт эшчәнлеге турында белешмәләрне (Россия Федерациясе Хезмәт кодексының 66.1 статьясы), хезмәт шартнамәссе беренче тапкыр төзелгән очраклардан тыш;

5) белем һәм квалификация турында документ;

6) индивидуаль (шәхси ләштерелгән) исәпкә алу системасында, шул исәптән электрон документ рәвешендә теркәлүнә раслый торган документ;

7) Физик затны Россия Федерациясе территориясендә яшәү урыны буенча салым органында исәпкә кую турында таныклык;

8) хәрби исәпкә алу документлары - хәрби бурычлыштар һәм хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле затлар өчен;

9) муниципаль хезмәткә керүгә комачаулый торган авыруның булмавы турында медицина оешмасы бәяләмәссе;

10) муниципаль хезмәткә кергән елга кадәрге ел өчен керемнәр, мәлкәт һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр;

11) әлеге Нигезләмәнең 21 пунктында каралган белешмәләр;

12) федераль законнарда, Россия Федерациясе Президенты указларында һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте каарларында каралган башка документлар.

13) үз керемнәре, мәлкәтә һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мәлкәтә һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр – тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дәгъва кылучы гражданнар өчен. Күрсәтелгән белешмәләр Россия Федәрациясе субъектларының дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, мәлкәтә һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә, вакытларда һәм форма буенча тапшырыла;

16.4. Әлеге Нигезләмә нигезендә граждан тарафыннан муниципаль хезмәткә кергәндә тапшырылган белешмәләр (анкетадагы белешмәләрдән тыш) федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә тикшерелергә мөмкин.

16.5. Тикшерү барышында гражданнның муниципаль хезмәткә керүенә комачаулый торган хәлләр ачыкланган очракта, күрсәтелгән гражданга муниципаль хезмәткә керүдән баш тарту сәбәпләре турында язма рәвештә хәбәр ителә.

16.6. Гражданнның муниципаль хезмәткә керүе, Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алыш, хезмәт законнары нигезендә хезмәт шартнамәссе шартларында муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп кую нәтижәсендә гамәлгә ашырыла.

16.7. Күрсәтелгән вазыйфаны биләүгә конкурс нәтиҗәләре буенча Башкарма комитет житәкчесе вазыйфасына керүче граждан контракт төзи. Әлеге вазыйфаны контракт буенча биләү тәртибе һәм әлеге вазыйфага контракт буенча билгеләнеп куела торган зат белән контракт төзү һәм аны өзү тәртибе 2003 елның 6 октябрендәге “Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында” 131-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнә. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасына билгеләнеп куела торган зат белән контрактның үрнәк рәвеше

муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексына күшүмтә белән билгеләнгән.

16.8. Гражданың муниципаль хезмәткә керүе муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп кую турында яллаучы (эш бируч) вәкиленен курсәтмәсе белән рәсмиләштерелә.

16.9. Муниципаль хезмәткә кергәндә хезмәт шартнамәсенең яклары булып яллаучының вәкиле эш бируч hәм муниципаль хезмәткәр тора.

16.10. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куелгач, муниципаль хезмәткәргә хезмәт таныклыгы бирелә. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт таныклыгын бирү тәртибе hәм рәвеше муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан раслана.

17. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә Конкурс

17.1. Арча муниципаль районында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә хезмәт шартнамәсен төзүгә конкурс алданрак килергә мөмкин, аның барышында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъва кылучыларның hөнәри дәрәҗәсен, аларның муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килүен бәяләү гамәлгә ашырыла.

17.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәру тәртибе Арча муниципаль района Советы кабул иткән муниципаль хокукий акт белән билгеләнә. Конкурсны уздыру тәртибендә аның шартларын, аны үткәру датасы, вакыты hәм урыны турынdagы белешмәләрне, шулай ук хезмәт шартнамәсе проектиң конкурс уздыру көненә кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгаруны күздә тотарга кирәк. Конкурс комиссиясенең Арча муниципаль районынdagы әгъзаларының гомуми саны hәм аны төзу тәртибе Арча муниципаль района Советы тарафыннан билгеләнә. Жирлектә, шәһәр округында урнашкан авыл торак пунктларында жирле администрация вәкаләтләренең бер өлешен гамәлгә ашыру йөкләнә торган жирле администрациянең территориаль органы житәкчесе вазыйфасын биләүгә конкурс уздырылган очракта, муниципаль берәмлектә конкурс комиссиясен төзу тәртибе элеге авыл торак пунктларының hәркайсында гражданнар жыены тарафыннан күрсәтелгән кандидатураларны аның әгъзалары санына кертүне күздә тотарга тиеш.

17.3. Яллаучының вәкиле (эш бируч) хезмәт шартнамәсе төзи hәм муниципаль хезмәт вазыйфасына муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе тарафыннан сайлап алынган кандидатларның берсен муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куя.

17.4. Арча муниципаль района составына керүче авыл жирлекләрендә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә Конкурс Арча муниципаль района Советы hәм Арча муниципаль района составына керүче авыл жирлекләре Советлары арасында кадрлар эше буенча аерым функцияләрне тапшыру турында төzelгән килешүү нигезендә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләүгә конкурс үткәру буенча Бердәм конкурс комиссиясе тарафыннан үткәрелә. .

18. Муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү

18.1. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү аның биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасына туры килүен билгеләү максатларында үткәрелә. Муниципаль хезмәткәргә Аттестация өч елга бер мәртәбә үткәрелә.

18.2. Түбәндәге муниципаль хезмәткәрләр аттестацияләнергә тиеш түгел:

1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын бер елдан кимрәк биләүче;

2) 60 яшькә житкәннәр;

3) йөклө хатын-кызлар;

4) йөклелек һәм бала табу буенча ялда яисә бала өч яшькә житкәнче аны карау буенча ялда булучылар. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү ялдан чыкканнан соң бер елдан да иртәрәк булмаска тиеш;

5) вакытлы хезмәт шартнамәсе (контракты) нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче.

18.3. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе муниципаль хезмәткәрнең биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасына туры килүе яисә туры килмәве түрүнде карап чыгара. Аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләү түрүнде, шул исәптән аларны вазыйфаларында күтәрү түрүнде, ә кирәк булган очракта аттестацияләнүче муниципаль хезмәткәрләрнең эшчәнлеген яхшырту түрүнде тәкъдимнәр бирергә мөмкин. Аттестация нәтижәләре аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрләргә тавыш бирү йомгаклары ясалганинан соң ук хәбәр ителә. Аттестация материаллары яллаучы вәкиленә (эш би्रүчегә) тапшырыла.

18.4. Аттестация нәтижәләре буенча яллаучы вәкиле (эш би्रүчे) аерым муниципаль хезмәткәрләрне эшләрендә ирешкән уңышлары өчен яисә муниципаль хезмәткәрне вазыйфасыннан төшерү түрүнде аттестация узган көннән алыш бер айдан да артмаган вакытта аның ризалыгы белән бүләкләү түрүнде карап кабул итә. Аттестация нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне өстәмә һөнәри белем алу өчен жибәрү түрүнде тәкъдимнәр бирергә мөмкин.

18.5. Муниципаль хезмәткәр вазыйфасыннан түбәнәйтү белән килемшәгән яисә аның ризалыгы белән муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына күчерү мөмкин булмаган очракта, яллаучы вәкиле (эш биրүче) аттестация нәтижәләре белән расланган квалификациясе житәрлек булмаганга, биләгән вазыйфасына туры килмәү сәбәпле, аттестация узган көннән алыш бер айдан да артмаган вакытта аны муниципаль хезмәттән азат итәргә мөмкин. Күрсәтелгән срок тәмамлангач, муниципаль хезмәткәрне эштән азат итү яисә аны әлеге аттестация нәтижәләре буенча вазыйфасыннан төшерү рөхсәт ителми.

18.6. Муниципаль хезмәткәр аттестация нәтижәләренә суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

18.7. Муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәру түрүндагы нигезләмә муниципаль хокукый акт белән муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәру түрүндагы үрнәк нигезләмә нигезендә ТР Законына кушымта нигезендә раслана.

18.8. Арча муниципаль районы составына керуче авыл жирлекләренең муниципаль хезмәткәрләренә Аттестация Арча муниципаль районы Советы һәм Арча муниципаль районы составына керуче авыл жирлекләре Советлары арасында кадрлар эше буенча аерым функцияләрне тапшыру турында төзелгән килешү һигезендә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының Бердәм аттестация комиссиясе тарафыннан үткәрелә.

19. Муниципаль хезмәткәриң шәхси эшен алыш бару тәртибе

19.1. Муниципаль хезмәткәргә шәхси эш күзгатыла, аңа аның муниципаль хезмәткә керүенә, аны узуына һәм муниципаль хезмәттән азат ителүенә бәйле документлар беркетелә.

19.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше 10 ел дәвамында саклана. Муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәттән азат ителгәндә аның шәхси эше муниципаль хезмәтнең соңғы урыны буенча жирле үзидарә органы архивында саклана.

19.3. Муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән жирле үзидарә органы бетерелгәндә, аның шәхси эше саклауга жирле үзидарә органына яисә аның хокукий варисына тапшырыла.

19.4. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алыш бару дәүләт граждан хезмәткәренең шәхси эшен алыш бару өчен билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

20. Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәткәрләр реестры

20.1. Арча муниципаль районында муниципаль хезмәткәрләр реестры алыш барыла.

20.2. Муниципаль хезмәттән азат ителгән муниципаль хезмәткәр эштән азат ителгән көнне муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан төшереп калдырыла.

20.3. Муниципаль хезмәткәр вафат булган (һәлак булган) йә муниципаль хезмәткәр хәбәрсез югалган дип танылган яисә аны законлы көченә кергән суд карары белән вафат булган дип игълан иткән очракта, муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан вафат булган (һәлак булган) көннен иртәгесендә яисә суд карары законлы көченә кергән көнне төшереп калдырыла.

21. Керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характеристдагы йөкләмәләр турында белешмәләр тапшыру

21.1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүне дәгъвалиаучы гражданнар, курсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр яллаучы вәкиленә (эш биручегә) үзләренең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характеристдагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характеристдагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш. Курсәтелгән белешмәләр Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характеристдагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә, вакытларда һәм форма буенча тапшырыла.

21.2. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр үзенең чыгымнары турында, шулай ук

хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары түрүнда Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характеристдагы йөкләмәләре түрүнда белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә һәм формада белешмәләр тапшырырга тиеш.

21.3. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору “Коррупциягә каршы көрәш түрүнда” Федераль законда һәм 2012 елның 3 декабрендәге “Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору түрүнда” 230-ФЗ номерлы Федераль законда, Россия Федерациисе Президентының норматив хокукий актларында, Муниципаль хезмәт түрүнда Татарстан Республикасы кодексында, Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенең) норматив хокукий актларында, муниципаль хокукий актларда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

21.4. Муниципаль хезмәткәр тарафыннан әлеге бүлек нигезендә тапшырыла торган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характеристдагы йөкләмәләр түрүндагы белешмәләр, әгәр федераль законнар белән алар дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итә торган белешмәләргә кертелмәгән булса, конфиденциаль характеристдагы белешмәләр була.

21.5. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының түләү сәләтен билгеләү яисә билгеләү өчен, дини яисә башка ижтимагый берләшмәләр, башка оешмалар, шулай ук физик затлар фонdlарына турыйдан-турды яисә читләтелгән рәвештә иганәләр (взнослар) жыю өчен керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характеристдагы йөкләмәләр түрүндагы белешмәләрдән файдалану рөхсәт ителми.

21.6. Муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характеристдагы йөкләмәләре түрүнда белешмәләрне ачуда яисә әлеге белешмәләрне Россия Федерациисе законнарында каралмаган максатларда куллануда гаепле затлар Россия Федерациисе законнары нигезендә җаваплы булалар.

21.7. Муниципаль хезмәткәрнең үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характеристдагы йөкләмәләре түрүнда, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәт һәм мөлкәти характеристдагы йөкләмәләре түрүнда белешмәләр тапшырмавы, әгәр мондый белешмәләрне тапшыру мәжбүри булса йә белә торып тулы булмаган белешмәләр тапшыру муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә кiterə торган хокук бозу булып тора, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш.

21.8. Муниципаль хезмәткәргә әлеге бүлекнең 21.7 пунктында күрсәтелгән белә торып дөрес булмаган белешмәләрне тапшыру муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә кiterə торган хокук бозу булып тора.

21.9. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүне дәгъвалаучы гражданнар тарафыннан бирелүче керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр түрында белешмәләрнәң дөреслеген һәм тулылыгын, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан бирелүче керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр түрында белешмәләрнәң дөреслеген һәм тулылыгын, дөреслеген һәм тулылыгын тикшеру Россия Федерациясе норматив хокукий актлары нигезендә муниципаль хезмәткә кергәндә гражданнар тарафыннан бирелә торган белешмәләр, муниципаль хезмәткәрләрнәң “Коррупциягә каршы көрәш түрында” Федераль законда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актларында билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликттын булдырмау яисә жайга салу түрнадагы таләпләрне, аларның бурычларын үтәвен үтәве Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенең) норматив хокукий актларында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

21.10. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүне дәгъвалаучы гражданнар һәм әлеге вазыйфаны биләүче зат үзләренең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре түрында белешмәләрне, шулай ук үзләренең ирләренең (ирләренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре түрында белешмәләрне Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Башлыгына (Рәисенә) тапшыралар.

21.11. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүче зат тарафыннан тапшырылган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр түрында белешмәләр жирле үзидарә органының “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырыла һәм (яисә) муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә массакүләм мәгълүмат чараларына бастырып чыгару очен бирелә.

22. “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә мәгълүмат урнаштыру түрында белешмәләр тапшыру

22.1. “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дәгъвалаучы граждан, муниципаль хезмәткәр һәркемгә ачык мәгълүматны, шулай ук аларны идентификацияләү мөмкинлеген бирә торган мәгълүматларны урнаштырган сайтларның адреслары һәм (яисә) сайтларның битләре түрында белешмәләрне яллаучы вәкиленә тапшыралар::

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дәгъвалаучы граждан - муниципаль хезмәткә керү елына кадәрге өч календарь ел өчен хезмәткә кергәндә;

2) муниципаль хезмәткәр - күрсәтелгән мәгълүматны тапшыру елына кадәрге календарь ел өчен ел саен, муниципаль хезмәткәрнәң вазыйфаи бурычларын үтәү кысаларында һәркемгә ачык мәгълүмат урнаштыру очракларыннан тыш.

22.2. 22.1 пунктында күрсәтелгән белешмәләр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дәгъвалаучы гражданнар тарафыннан муниципаль хезмәткә кергәндә, ә муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан хисап елыннан соң

килэ торган елның 1 апреленнен дэ сонга калмычча тапшырыла. 22.1 пунктында күрсөтелгэн белешмәләр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән форма буенча тапшырыла.

22.3. Яллаучы вәкиле каары буенча ул вәкаләт биргән муниципаль хезмәткәрләр "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дәгъва қылучылар һәм муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан урнаштырылган һәркемгә ачык мәгълүматны эшкәртәләр, шулай ук 22.1 пунктында караплан белешмәләрнең дөреслеген һәм тулылыгын тикшерәләр.

23. Анкета тапшыру, анкетадагы белешмәләрнең үзгәреүе турында хәбәр итү һәм мондый белешмәләрне тикшерү

23.1. Граждан муниципаль хезмәткә көргәндә анкета тапшыра.

23.2. Муниципаль хезмәткәр яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) анкетадагы белешмәләргә мәгълүм булғаң үзгәрешләр турында язма рәвештә хәбәр итә.

23.3. Анкетаның рәвеше, шул исәптән аңа көртөлә торган белешмәләр исемлеге, аларны актуалыләштерү тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Президенты тарафыннан билгеләнә.

23.4. Анкетадагы белешмәләр яллаучы (эш бирүче) вәкиле яисә ул вәкаләт биргән зат каары буенча тикшерелергә мөмкин. Анкетадагы белешмәләрне тикшеру гавами хакимият органнарына һәм тиешле мәгълүматка ия оешмаларга язма рәвештә, шул исәптән дәүләт мәгълүмат системалары аша, гарызномәләр жибәрү юлы белән муниципаль органның кадрлар хезмәте тарафыннан гамәлгә ашырыла. Гавами хакимият органнары һәм тиешле мәгълүматка ия оешмалар соратыла торган мәгълүматны күрсөтелгән соратуны алган көннән бер айдан да соңга калмычча бирергә тиеш.

24. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәте очен түләү

24.1. Муниципаль хезмәткәрнең акчалата түләве муниципаль хезмәткәрнең ул биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы нигезендә вазыйфаи окладыннан (алга таба - вазыйфаи оклад), шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләрдән (алга таба - өстәмә түләүләрдән) гыйбарәт.

24.2. Өстәмә түләүләргә түбәндәгеләр керә:

- 1) тиешле еллар эшләгән очен вазыйфаи окладка айлык өстәмә;
- 2) муниципаль хезмәтнең маҳсус шартлары очен вазыйфаи окладка айсаен өстәмә түләү;
- 3) муниципаль органның бурычларын һәм функцияләрен тәэммин итүне, вазыйфаи инструкцияне үтәүне исәпкә алып, түләү тәртибе яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан билгеләнә торган аеруча мөһим һәм катлаулы биремнәрне үтәгән очен премияләр;

- 4) айлык акчалата бүләкләү;
- 5) сыйныф чины очен айлык өстәмә;
- 6) еллык түләүле отпуск биргәндә бер мәртәбә түләү;
- 7) матди ярдәм.

24.3. Муниципаль хокукий актларда түбәндәге өстәмә түләүләр дә карапырга мөмкин:

- 1) нормалаштырылмаган хезмәт көне шартларында эшләгән очен

муниципаль хезмәткәрләргә айлык компенсация түләү;

2) төп хезмәт бурычларына хокукий актларга һәм хокукий актлар проектларына хокукий экспертиза уздыру, хокукий актлар проектларын әзерләү һәм редакцияләү һәм аларны югары юридик белеме булган юрист яисә башкаручы сыйфатында визировкалау көргөн муниципаль хезмәткәрләргә ай саен түләү (юридик эш өчен өстәмә түләү);

3) муниципаль хезмәткәрләргә фән кандидаты профилье гыйльми дәрәҗәсе, фән докторы гыйльми дәрәҗәсе өчен вазыйфаи окладка ай саен өстәмә түләү;

4) муниципаль хезмәткәрләргә Татарстан Республикасының мактаулы исеме өчен вазыйфаи окладына ай саен өстәмә түләү.

24.4. Муниципаль хезмәткәргә дәүләт сере булып торган белешмәләр белән эшләгән өчен законнар нигезендә вазыйфаи окладына ай саен өстәмә билгеләнә.

24.5. Жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт хакы қуләмен һәм шартларын мөстәкыйль билгелиләр. Вазыйфаи оклад қуләме, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләр қуләме һәм аларны гамәлгә ашыру тәртибе Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Арча муниципаль районы Советы тарафыннан чыгарыла торган муниципаль хокукий ёктылар белән билгеләнә.

25. Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү

25.1. Муниципаль хезмәткәрләр үз вазыйфаи бурычларын намуслы һәм нәтижәле башкарган, кимчелексез хезмәт иткән, аеруча әһәмиятле һәм катлаулы биремнәрне үтәгән өчен аңа карата түбәндәге төр бүләкләүләр кулланылырга мөмкин:

- 1) рәхмәт белдерү;
- 2) бер мәртәбә бирелә торган акчалата бүләкләү түләү;
- 3) кыйммәтле бүләк белән бүләкләү;

4) Мактау грамотасы яисә жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнгән башка төр бүләкләр белән бүләкләү;

5) законнар нигезендә дәүләт бүләкләре белән бүләкләү;

6) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Уставта һәм башка муниципаль хокукий актларда билгеләнгән бүләкләүнен башка төрләре.

25.2. Муниципаль хезмәткәрләрне бүләкләү өчен нигезләр булып:

- муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаи вәкаләтләрен үрнәк итеп үтәве;
- дәвамлы һәм кимчелексез хезмәт;
- аерucha әһәмиятле һәм катлаулы биремнәрне үтәү;
- юбилей даталары;
- хезмәттәге башка казанышлар.

25.2. Муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаи вәкаләтләрен үрнәк итеп үтәве аларны сыйфатлы һәм вакытында үтәүне, иҗади якын килүне һәм муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары эшненең нәтижәлелеген тәэмин итә торган инициатива күрсәтүне анлата.

25.3. Хезмәтнең кимчелексезлеге бүләкләүне рәсмиләштерү датасына дисциплинар җәзалар булмау белән билгеләнә.

25.4. Ыр konkret очракта биремнең әһәмияте һәм катлаулылыгы әлеге мәсьәләне хәл итү компетенциясенә кергән органның житәкчесе тарафыннан билгеләнә.

25.5. Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү мәсьәләсе муниципаль берәмlek башлылыгы, җирле үзидарә органы житәкчесе тарафыннан, шулай ук муниципаль берәмlek башлылыгы урынбасарлары, муниципаль хезмәткәр буйсынуында булган муниципаль берәмlek администрациясенең структур бүлекчәсе житәкчесе үтенече буенча карала.

25.6. Бүләкләүләр куллану турындагы үтенечнамә дәлилләнгән булырга, хезмәткәрнең җирле үзидарә органнары алдында торган бурычларны хәл итүдә катнашу дәрәжәсен, хезмәткәрнең һөнәри қунекмәләре һәм оештыру сәләте булуын чагылдырырга тиеш.

25.7. Утенечнамә муниципаль хезмәткәр турыдан-туры буйсынган житәкче белән килештерелә.

25.8. Муниципаль хезмәткәргә рәхмәт белдерү хокукуна шулай ук муниципаль берәмlek башлылыгы урынбасарлары, муниципаль берәмlek администрациясенең муниципаль хезмәткәр буйсынуында булган структур бүлекчәсе житәкчесе дә ия була.

25.9. Бүләкләү хокукий акт белән игълан ителә, хезмәткәргә житкерелә һәм хезмәт кенәгәсенә (Хезмәт кодексы, башка федераль закон нигезендә хезмәткәргә хезмәт кенәгәсе рәсмиләштерелмәгән очраклардан тыш) һәм муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше (акчалата бүләкләүләрдән тыш) кертелә.

25.10. Хокукий актта муниципаль хезмәткәрнең нинди казанышлар өчен бүләкләнүе һәм нинди бүләкләү кулланылуы турында белешмәләр булырга тиеш.

25.11. Бүләкләргә һәм бер мәртәбә бирелә торган акчалата бүләкләүләргә чыгымнар хезмәт өчен түләү фонды исәбеннән башкарыла.

25.12. Муниципаль хезмәткәрне Мактау грамотасы белән бүләкләү өчен материаллар муниципаль берәмlek башлылыгына, җирле үзидарә органы житәкчесенә юбилейга бер ай кала, бүләкләүнең башка төрләренә тиешле вакыйга башланырга 2 атнадан да соңга калмыйча тапшырыла.

26. Муниципаль хезмәткәрнең дисциплинар жаваплылыгы

26.1. Дисциплинар жинаять кылган өчен-муниципаль хезмәткәр аның гаебе белән үзенә йөкләнгән хезмәт бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен-яллаучы вәкиле (эш бирүче) түбәндәге дисциплинар түләтүләрне кулланырга хокуклы:

- 1) искәрмә;
- 2) шелтә;
- 3) муниципаль хезмәттән тиешле нигезләр буенча эштән азат итү.

26.2. Дисциплинар хата эшләгән муниципаль хезмәткәр вакытлыча (ләкин бер айдан да артыгракка түгел) үзенең дисциплинар жаваплылыгы турындагы мәсьәлә хәл ителгәнчे, акчалата түләвен саклап, вазыйфаи бурычларын үтәүдән

читләштерелергә мөмкин. Муниципаль хезмәткәрне вазыйфаи бурычларын үтәүдән читләштерү бу очракта муниципаль хокукий акт белән башкарыла.

26.3. Дисциплинар түләтүләрне куллану һәм бетерү тәртибе, “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” 2007 елның 2 мартандагы 25-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очраклардан тыш, хезмәт законнары белән билгеләнә..

27. Коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән һәм бурычларны үтәмәгән очен түләтүләр

27.1. Муниципаль хезмәткәрләргә “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль закон, “Коррупциягә каршы тору турында” Федераль закон һәм башка федераль законнарда коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликттын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән һәм бурычларны үтәмәгән очен әлеге Нигезләмәнең 26 пунктында каралган түләтүләр салына..

27.2. 2007 елның 2 мартандагы “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” 25-ФЗ номерлы Федераль законның 14.1, 15 һәм 27 статьяларында каралган түләтүләр муниципаль хезмәткәрнең коррупциячел хокук бозу турында мәгълүмат алынгандан соң алты айдан да соңга калмыча, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча эшкә сәләтсезлеге, ялда булуы чорларын исәпкә алмаганда һәм ул коррупциячел хокук бозуны башкарған көннән соң оч елдан да соңга калмыча кулланыла. Күрсәтелгән срокларга жинаять эш алыш бару вакыты кертелми.

27.3. Муниципаль хезмәткәр 2007 елның 2 мартандагы “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” 25-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликттын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән очен, әгәр мондый чикләүләрне, тыюларны һәм таләпләрне үтәмәгән булса, шулай ук мондый бурычларны үтәмәү аңа бәйле булмаган 2008 елның 25 декабрендәге “Коррупциягә каршы көрәш турында” 273 - ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясындагы 3-6 өлешләрендә каралган хәлләр нәтижәсе тарафыннан тәртиптә таныла

27.4. Түләтүләрне куллану һәм бетерү муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 33 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

27.5. Түләтүгә федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткәр шикаять бирергә мөмкин.

27.6. Муниципаль хезмәткәргә карата ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендәге түләтүләр куллану турындагы белешмәләр муниципаль хезмәт үткән Жирле үзидарә органы тарафыннан “Коррупциягә каршы тору турында” Федераль законның 15 статьясында каралган ышанычны югалтуга бәйле эштән азат итеп затлар реестрина кертелә.

28. Муниципаль хезмәт стажы

28.1. Муниципаль хезмәт стажына (гумуми дәвамлылығына) кертелә торган эш чорлары муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән жайга салына.

29. Муниципаль хезмәткәрнең ялы (отпуски)

29.1. Муниципаль хезмәткәргә, муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасын һәм акчалата түләүне саклап калып, еллык отпуск бирелә, аның күләме уртacha хезмәт хакын исәпләү өчен хезмәт законнарында билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

29.2. Муниципаль хезмәткәрнең еллык түләүле отпушкилары төп түләүле отпуск һәм өстәмә түләүле отпушкилардан тора.

29.3. Еллык төп түләүле отпуск муниципаль хезмәткәргә 30 календарь кон дәвамлылығында бирелә.

29.4. Ел саен түләүле өстәмә отпушкилар муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшләгән өчен, шулай ук федераль законнарда һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында каралган очракларда бирелә. Муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпушкиның дәвамлылығы муниципаль хезмәтнең һәр елы өчен бер календарь кон исәбеннән исәпләп чыгарыла. Еллык төп түләүле отпушкиның һәм тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпушкиның гумуми озынлығы 40 календарь коннән артмаска тиеш. Нормалаштырылмаган хезмәт көне билгеләнгән муниципаль хезмәткәргә нормалаштырылмаган хезмәт көне өчен ел саен өч календарь коннән артмаска тиеш. Нормалаштырылмаган хезмәт көне билгеләнгән муниципаль хезмәткәргә нормалаштырылмаган хезмәт көне өчен ел саен өч календарь кон дәвамлылығында өстәмә түләүле отпуск бирелә. Еллык төп түләүле отпушкиның һәм тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпушкиның гумуми озынлығы 40 календарь коннән артмаска тиеш. Нормалаштырылмаган хезмәт көне билгеләнгән муниципаль хезмәткәргә нормалаштырылмаган хезмәт көне өчен ел саен өч календарь кон дәвамлылығында өстәмә түләүле отпуск бирелә. Нормалаштырылмаган хезмәт коне өчен еллык өстәмә түләүле отпуск, шулай ук Федераль законда каралган башка очракларда бирелә торган еллык өстәмә түләүле отпушкилар еллык төп түләүле отпушкиның һәм тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпушкиның гумуми дәвамлылығының әлеге бүлктә каралганнын тыш бирелә.

29.5. Муниципаль хезмәткәр гаризасы буенча еллык түләүле отпуск олешләр буенча бирелә, шул ук вакытта отпушкиның бер өлеше 14 календарь коннән дә ким булмаска тиещ. Яллаучы вәкиле (эш бирүче) белән килештереп, муниципаль хезмәткәргә башка дәвамлылыктагы отпуск өлеше бирелергә мөмкин.

29.6. Муниципаль хезмәткәргә аның язма гаризасы буенча яллаучы (эш бирүче) вәкиле карары белән акчалата түләүне сакламыйча бер елдан да артмаган ял бирелергә мөмкин.

29.7. Муниципаль хезмәткәргә федераль законнарда каралган очракларда акчалата түләүне саклап калмыйча отпуск бирелә.

30. Муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсен өзү очен нигезләр

30.1. Пхезмәт шартнамәсен өзү очен Россия Федерациясе Хезмәт кодексында каралган нигезләрдән тыш, муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсе шулай ук яллаучы (эш бируч) вәкиле инициативасы белән түбәндәгә очракларда өзелергә мөмкин:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләу очен билгеләнгән иң чик яшькә ирешү;
- 2) муниципаль хезмәткә бәйле һәм федераль законда билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны үтәмәү.
- 3) дисквалификация рәвешендәге административ жәза куллану;
- 4) муниципаль хезмәткәргә чит ил агенты статусын алу.

30.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләу очен билгеләнгән иң чик яшькә житкән муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәттә булу вакытын озайту рөхсәт ителә. Муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәттә булу срокын бер мәртәбә озайту кимендә бер елга рөхсәт ителә.

31. Муниципаль хезмәткәрне һәм аның гайлә әгъзаларын пенсия белән тәэммин иту

31.1. Муниципаль хезмәткәрне һәм аның гайлә әгъзаларын пенсия белән тәэммин иту шартлары “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль Закон һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән билгеләнә.

32. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше

32.1. Арча муниципаль районында кадрлар эше үз эченә ала:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләу очен кадрлар составын булдыру;
- 2) муниципаль хезмәт турыйнагы законнар нигезләмәләрен гамәлгә ашыру турында тәкъдимнәр әзерләу һәм әлеге тәкъдимнәрне яллаучы вәкиленә (эш биручегә)керту;
- 3) муниципаль хезмәткә керүгә, аны узуга, хезмәт шартнамәсе (контракты) төзүгә, муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куюга, муниципаль хезмәтне биләгән вазыйфасыннан азат итүгә, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә һәм аның пенсиягә чыгуына бәйле муниципаль хокукий актлар проектларын әзерләүне оештыру һәм тиешле документларны рәсмиләштерү;
- 4) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт кенәгәләрен алыш бару (булган очракта), муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәт узу чоры очен хезмәт эшчәнлеге турында белешмәләр Формалаштыру һәм күрсәтелгән белешмәләрне Россия Федерациясе Пенсия һәм социаль иминият фондының мәгълүмат ресурсларында саклау очен мәжбүри пенсия иминияте системасында индивидуаль (шәхси лаштерелгән) исәпкә алу турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшыру;
- 5)муниципаль хезмәткәрләрнең шәхси эшләрен Федераль законда, әлеге нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә алыш бару;

- 6) Арча муниципаль районында муниципаль хезмәткәрләр реестрын алыш бару;
- 7) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт таныклыкларын рәсмиләштерү һәм бирү;
- 8) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләүгә һәм муниципаль хезмәткәрләрне қадрлар резервына көртүгә конкурс үткәру;
- 9) муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәру;
- 10) Кадрлар резервы белән эшләүне оештыру һәм аннан нәтиҗәле файдалану;
- 11) муниципаль хезмәткә көргәндә һәм аны узу чорында граждан тарафыннан бирелә торган белешмәләрне тикшерүне оештыру һәм үткәру;
- 12) дәүләт серен тәшкил итә торган белешмәләргә билгеләнгән рәвештәге рөхсәтне рәсмиләштерү;
- 13) муниципаль хезмәткәрләрнең көрөнбәре, мөлкәте һәм мөлкәти характеристдагы йөкләмәләре турында белешмәләрне тикшерүне, шулай ук “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль законның 13 статьясында һәм башка федераль законнарда билгеләнгән муниципаль хезмәт белән бәйле чикләүләрне үтәүне оештыруны;
- 14) муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәтнең хокукий һәм башка мәсьәләләре буенча консультация биру;
- 15) хезмәт законнарында һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнә торган қадрлар эшенең башка мәсьәләләрен хәл итү.

33. Муниципаль хезмәт очен қадрларны шартнамә нигезендә әзерләү

33.1. Муниципаль хезмәтнең югары квалификацияле қадрлар составын булдыру максатларында жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәт очен гражданнарны Мәгариф турында Россия Федерациясе законнары нигезендә һәм “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында” Федераль закон нигезләмәләрен исәпкә алыш шартнамә нигезендә әзерләүне оештырырга мөмкин.

33.2. Алга таба муниципаль хезмәт узу йөкләмәсе белән максатчан уку турында шартнамә (алга таба - максатчан уку турында шартнамә) жирле үзидарә органы белән граждан арасында төзелә һәм уку тәмамланганнан соң билгеләнгән срок дәвамында курсәтелгән жирле үзидарә органында муниципаль хезмәт узу буенча гражданың йөкләмәсен күздә тота.

33.3. Максатчан укуту турында шартнамә төзү конкурс нигезендә гамәлгә ашырыла.

33.4. Конкурс муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә үткәрелә.

33.5. Максатчан уку турында шартнамә төзүгә конкурс үткәру турындағы мәгълүмат муниципаль хокукий актларны рәсми бастырып чыгару гамәлгә ашырыла торган басма массакүләм мәгълүмат чараасында бастырып чыгарылырга һәм Арча муниципаль районының “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында күрсәтелгән конкурсны уздыру датасына кадәр бер айдан да соңга калмыйча урнаштырылыша тиеш..

33.6. Конкурсны үткәрү турындағы мәгълүмати материалда муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән белешмәләр күрсәтелә.

33.7. Максатчан уку турында шартнамә төзү конкурсында Россия Федерациясенең дәүләт телен белүче, тиешле дәрәжәдә беренче тапкыр һөнәри белем алушы һәм укуны тәмамлаганнан соң хезмәт мөнәсәбәтләре барлыкка килүгә кiterә торган укучылар яисә башка шартнамә буенча йөкләмәләре булмаган гражданнар катнашырга хокуклы. Күрсәтелгән конкурста катнашучы граждан муниципаль хезмәткә керү вакытына, шулай ук әлеге Нигезләмәнен 33.9 пунктында каралган бөтен срок дәвамында “Россия Федерацияндә муниципаль хезмәт турында” Федераль законда муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү очен билгеләнгән таләпләргә туры килергә тиеш.

33.8. Конкурста катнашырга теләк белдергән граждан жирле үзидарә органына муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 34.1 статьясындағы 11 пункты нигезендә документлар тапшыра.

33.9. Максатчан уку тәмамланғаннан соң муниципаль хезмәтне мәжбүри үзу сробы максатчан уку турындағы шартнамәдә билгеләнә. Күрсәтелгән срок максатчан уку турындағы шартнамә нигезендә гражданга жирле үзидарә органы социаль ярдәм чараларын күрсәткән вакыттан кимрәк була алмый, эмма биш елдан артыграк була алмый.

33.10. Максатчан уку турында шартнамә якларының йөкләмәләре һәм жаваплылығы Россия Федерациясе законнары нигезендә максатчан уку турында шартнамәдә билгеләнә.

33.11. Максатчан уқыту турында шартнамә граждан белән бер тапкыр төзелергә мөмкин.

33.12. Максатчан уқыту турында Шартнамәдә каралган чыгымнарны финанс белән тәэмин итү жирле бюджет акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

34. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси белешмәләре

34.1. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси күрсәткечләре - муниципаль хезмәткәр биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча бурычларны үтәүгә бәйле рәвештә яллаучы вәкиленә (эш би्रүчегә) кирәkle һәм конкрет муниципаль хезмәткәргә кагылышлы мәгълүмат.

34.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси күрсәткечләре Россия Федерациясе Хезмәт Кодексының 14 бүлегендә каралган үзенчәлекләре булган шәхси күрсәткечләр өлкәсендәге Россия Федерациясе законнары нигезендә эшкәртелергә тиеш.

35. Муниципаль хезмәтне үстерү программы.

35.1. Муниципаль хезмәтне үстерү муниципаль хезмәтне үстерүнен жирле бюджет акчалары исәбеннән финансдан торган муниципаль программы белән тәэмин ителә.